

Raadsvoorstel 11 Vergadering 12 maart 2019

Gemeenteraad

Onderwerp	: Zienswijze MRE Samenwerkingsakkoord 2019-2022 en Werkprogramma 2019
B&W vergadering	: 29 januari 2019
Zaaknummer	: 33957695
Dienst / afdeling	: Programma Strategie & Public Affairs

Aan de gemeenteraad,

Inleiding

De voorzitter van de Metropoolregio Eindhoven heeft namens het Algemeen Bestuur op 13 december 2018 het concept Samenwerkingsakkoord MRE 2019-2022 en Werkprogramma 2019 toegezonden voor zienswijzen.

Beleidsmatige context

In 2017 heeft de raad de Bestuurlijke toekomstvisie 'Helmond, slimme stad als brug naar de toekomst. Visie op een veerkrachtig bestuur in Helmond' vastgesteld. Volgens deze visie stelt Helmond bij regionale samenwerking de inhoud voorop en kijken we op basis van de uitdaging waar zich onze meest natuurlijke samenwerkingspartners bevinden. Flexibele netwerkstructuren stellen ons in staat opgave-gestuurd te denken en te werken. Dit uitgangspunt is bevestigd in het Coalitieakkoord "Helmond. Stad in Beweging".

Het concept Samenwerkingsakkoord is de eindfase van de evaluatie en aansluitende herijking van de samenwerking in de Metropoolregio Eindhoven. Eerder is in dit proces vanuit Helmond input geleverd voor het ambitiedocument "De slagvaardige regio" dat op 20 maart 2018 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld. In het ambitiedocument is uitgesproken om de samenwerking te focussen op 4 opgaven: economie, mobiliteit, energietransitie en de transitie landelijk gebied. Helmond heeft zich sterk gemaakt voor een gefocuste agenda en kan zich vinden in deze 4 opgaven.

In september 2018 is met instemming gereageerd op de nota "Bouwstenen voor een effectieve samenwerking" als uitwerking van het ambitiedocument. In de reactie op de Bouwstenennota zijn inhoudelijke voorstellen gedaan om de nota aan te passen. De "Bouwstenennota" vormt de kern van het voorliggende Samenwerkingsakkoord. Het Werkprogramma 2019 vormt de concrete uitwerking voor 2019.

Na een zorgvuldig en intensief doorlopen proces is nu het moment aangebroken om met het Samenwerkingsakkoord en het Werkprogramma aan de slag te gaan en als Helmond daarin actief te gaan participeren. Helmond herkent zich in het Samenwerkingsakkoord en het Werkprogramma. De zienswijze is consistent met de positie die Helmond in het proces heeft ingenomen.

Beoogd effect

Helmond hecht veel waarde aan samenhang in de regio. Door samen te werken op de thema's economie, mobiliteit, energietransitie en transitie landelijk gebied, met betrokkenheid van externe partners, bundelen de 21 gemeenten hun inspanningen en werken we samen aan de verbetering van het leef-, werk- en verblijfsklimaat voor onze inwoners en bedrijven. Door te focussen op 4 thema's wordt het eigenaarschap en de slagkracht van de samenwerking in de Metropoolregio Eindhoven versterkt. Het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 biedt hiervoor een solide basis.

Vanuit deze visie van Helmond op de MRE samenwerking stemt Helmond in met het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 en Werkprogramma 2019.

Argumenten

1. Het doel van de MRE samenwerking is het handhaven en uitbouwen van het kenmerkende economische profiel van de regio, om op die manier het vestigings- en verblijfsklimaat voor de inwoners en bedrijven te stimuleren.

Om dit doel te realiseren wordt er door de 21 gemeenten samengewerkt op 4 thema's, elk met hun eigen opgaven. Deze thema's dragen in sterke mate bij aan de ambitie van de regio om het economische profiel dat de Brainport regio kenmerkt, te handhaven en uit te bouwen. Andere thema's zoals Wonen, Bedrijventerreinen, Detailhandel, Arbeidsmarktvraagstukken en Klimaatadaptatie zijn hiervoor ook van

belang, maar kunnen op een ander schaalniveau - zoals het Stedelijk Gebied en de Peel - of door andere organisaties - zoals de Arbeidsmarktregio's en de Waterschappen - efficiënter of effectiever worden opgepakt. Voor de uitvoering wordt samengewerkt met organisaties als Brainport Development, de Omgevingsdienst Zuid Oost Brabant en de Provincie.

2. Met focus op de 4 thema's wordt het eigenaarschap en de slagkracht van de MRE samenwerking versterkt. Voor de selectie van de samenwerkingsthema's is gekeken naar thema's waarvoor regionaal breed draagvlak is om deze samen op te pakken. Door de samenwerking hierop te focussen en doublures te vermijden, wordt de slagkracht van de samenwerking versterkt.

De wereld om ons heen staat echter niet stil. Ontwikkelingen die zich tussentijds voordoen en die voor de regio als relevant worden beoordeeld en kansen bieden, moeten een plaats kunnen krijgen in de samenwerking. Deze adaptiviteit mag overigens geen vrijbrief zijn om de samenwerkingsagenda fors uit te breiden. Daarom zijn afspraken over de toevoeging van nieuwe thema's of opgaven opgenomen in het governance-hoofdstuk (hoofdstuk 4) van het Samenwerkingsakkoord.

3. Met het Samenwerkingsakkoord MRE 2019-2022 beschikt de regio over een agenda voor de komende jaren.

Volgens de Gemeenschappelijke Regeling MRE dient aan het begin van een bestuursperiode door het Algemeen Bestuur een regionale agenda te worden vastgesteld. Het Samenwerkingsakkoord heeft de functie van de regionale agenda en zal overeenkomstig de Gemeenschappelijke Regeling MRE door het Algemeen Bestuur worden vastgesteld op basis van de voorhangprocedure (zienswijzen). Deze procedure is ook van toepassing op de jaarlijkse actualisatie en concretisering in de vorm van een Werkprogramma.

4. De vernieuwde governance versterkt het eigenaarschap van de MRE samenwerking.

In de evaluatie door Berenschot 2017 kwam ook naar voren dat de rolverdeling binnen de MRE samenwerking niet duidelijk was. Daarom zijn in de governance diverse aanpassingen opgenomen. Daarbij gaat het onder meer om het volgende.

De (samenwerking in de) Metropoolregio Eindhoven is gebaseerd op de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. De rechtsvorm is een "gemeenschappelijk openbaar lichaam" met een geleed bestuur en eigen personeel en vermogen. Deze rechtsvorm wordt voortgezet. Dit is van belang vanwege de middelen die erin omgaan en het personeel dat in dienst is. Een gemeenschappelijke regeling kent een aantal wettelijke verplichtingen. Denk hierbij aan zaken als een eigen bestuur (Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur). Dit maakt het ook mogelijk dat alle 21 gemeenten in de samenwerking in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd zijn.

Portefeuillehoudersoverleggen geven bestuurlijk uitvoering aan de afspraken met betrekking tot een specifiek thema uit het Samenwerkingsakkoord en de concretisering daarvan in het Werkprogramma. Aan deze overleggen nemen alle 21 gemeenten via hun collegeleden deel. De 21 gemeenten zijn hiermee rechtstreeks verbonden met de inhoudelijke uitvoering van het samenwerkingsakkoord. 'Bestuurlijke koplopersgroepen' binnen het portefeuillehoudersoverleg kunnen fungeren als kartrekkers op een specifiek thema. Hier is ook ruimte voor externe inbreng (bijvoorbeeld van bedrijven of kennisinstellingen). Voorzitter van het portefeuillehoudersoverleg is de bestuurlijk trekker.

In de samenwerking blijven de 21 gemeenteraden eindverantwoordelijk. Zij stellen kaders en zien (eventueel via de lokale vertegenwoordiger in het Algemeen Bestuur) toe op de naleving. De begroting, maar ook het werkprogramma, wordt aan de gemeenteraden voorgelegd voor zienswijzen. Bovendien worden raadsleden 2 keer per jaar uitgenodigd om deel te nemen aan de Metropoolconferentie, die ook de functie van de Regiodag zal vervullen. De positie van de raden in de MRE samenwerking is hiermee verbeterd. De Raadstafel 21 maakt in het Samenwerkingsakkoord daarom geen onderdeel uit van de governance structuur. De Raadstafel 21 is gebaat bij voortzetting haar huidige, informele rol. De Raadstafel 21 biedt een forum voor raadsleden, als een lichte en flexibele samenwerking waarin twee raadsleden per gemeente zijn vertegenwoordigd. Deze raadsleden vervullen in hun raden een ambassadeursfunctie, ze zijn de 'voelspieten' van de Metropoolregio Eindhoven naar de gemeenteraden en vice versa van de 21 gemeenten. De Raadstafel 21 zal door de MRE organisatie gefaciliteerd worden. In het Werkprogramma 2019 is hierin voorzien. Aangezien de Raadstafel 21 heeft aangegeven door te willen gaan, verzoekt de gemeente Helmond aan de MRE dit te vermelden in de Samenwerkingsovereenkomst.

Het Dagelijks Bestuur zorgt voor de dagelijkse aansturing van de samenwerking én vormt het externe gezicht van de regio. Het Dagelijks Bestuur heeft een vaste kern van drie leden, waaronder de burgemeester van Helmond. Daarnaast treden de voorzitters van de vier portefeuillehoudersoverleggen toe tot het Dagelijks

Bestuur om de inhoudelijke verbinding integraal vorm te geven. Voor overige zaken en om de regionale spreiding te garanderen wordt er daarnaast een extra lid toegevoegd aan het Dagelijks Bestuur.

Vooralsnog krijgt deze toevoeging de vorm van een adviseurschap, omdat het aantal DB-leden in de Gemeenschappelijke Regeling MRE vastligt. De Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven wordt vooralsnog niet aangepast. De bestuurlijke keuze is om eerst ervaring op te doen met de aanpassingen in de governance structuur en op een later tijdstip de vigerende GR daarop aan te passen. Aanpassing van de GR vereist een eensluidend besluit van alle deelnemende gemeenten.

Voor het inregelen van de nieuwe werkwijze en governance zal door het Algemeen Bestuur een Statuut overlegorganen worden vastgesteld, op basis van de vigerende Gemeenschappelijke Regeling. Dit Statuut vergt geen voorhangprocedure.

Aandachtspunten

Wij zien nauwe relaties tussen de 4 inhoudelijke thema's. Het concreet maken van deze relaties in de uitwerking van de thema's is een collectieve opgave voor 2019 en volgende jaren en ligt niet bij elk thema afzonderlijk. Het is van belang hierbij toe te werken naar één strategische visie met een toekomstperspectief waar de regio over 10-15 jaar staat. Wij vragen in de uitwerking met name aandacht voor een duurzame ontwikkeling van de regio; dit is een opgave die in alle 4 inhoudelijke thema's meegenomen dient te worden.

Middelen

De vaststelling van het Samenwerkingsakkoord en het Werkprogramma 2019 leidt niet tot een hogere inwonersbijdrage. In de paragraaf "financiële afspraken" van het Samenwerkingsakkoord 2019 – 2022 wordt aangegeven dat in 2019 wordt vastgehouden aan de vastgestelde begroting 2019. Medio maart 2019 zal de concept MRE begroting 2020 in procedure gebracht worden voor zienswijzen, ten behoeve van vaststelling in juni 2019. In het najaar 2019 komt er mogelijk een begrotingswijziging gekoppeld aan de voorbereiding van het werkprogramma 2020. Deze benadering is gekozen om ervaring op te doen met de relatief nieuwe thema's Energietransitie en Transitie Landelijk Gebied. Wij ondersteunen deze benadering en het tijdsplan.

In het werkprogramma 2019 zijn geen financiële wijzigingen opgenomen op de begroting 2019. Voor het werkprogramma 2019 is een herverdeling van de budgetten gemaakt van taken die de MRE niet meer uitvoert naar de nieuwe thema's. Denk hierbij aan een herverdeling van de formatie en programmakosten per thema. In de financiële paragraaf bij het Werkprogramma 2019 is enerzijds uitgegaan van de beschikbare formatie (23,1 fte). Dit is ook de benadering uit het Samenwerkingsakkoord. Anderzijds is het programma gebaseerd op de feitelijke bezetting (20,3 fte) en wordt de beschikbare vacature ruimte bevroren. Mogelijk leidt dit tot een positief resultaat over 2019, dat in 2020 bij vaststelling van de jaarrekening MRE beschikbaar komt.

In de zienswijze wordt de benadering uit het Samenwerkingsakkoord ondersteund.

De begroting 2019 was echter niet structureel sluitend. Er is voorzien in een incidentele onttrekking aan de Bestemmingsreserve Fysiek Domein als dekking voor programmakosten die echter nog niet nader zijn ingevuld. Gezien het onzekere karakter van de programmakosten wordt voorgesteld dat toegewerkt wordt naar een sluitende begroting.

Voor de overdracht van taken die de MRE niet meer uitvoert heeft de MRE eind 2018 eenmalig middelen beschikbaar gesteld aan de gemeenten, met het verzoek deze in te zetten wanneer deze taken subregionaal worden opgepakt.

Wij stellen u voor in te stemmen met de zienswijze op het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 en het Werkprogramma 2019

Het advies van de adviescommissie Inwoners zal, na ontvangst, voor u ter inzage worden gelegd.

Burgemeester en wethouders van Helmond,
de burgemeester
mevr. P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel

de secretaris
mr. drs. A.P.M. ter Voert

Bijlagen:

- Concept zienswijze Samenwerkingsakkoord MRE 2019-2022 en Werkprogramma 2019
- Concept Werkprogramma 2019
- Concept Samenwerkingsakkoord MRE 2019-2022
- Aanbieding Samenwerkingsakkoord 2019-2022 en Werkprogramma 2019

Raadsbesluit 11
Vergadering 12 maart 2019

Gemeenteraad

De raad van de gemeente Helmond;
Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 29 januari 2019
gelet op de bepalingen van de Gemeentewet;

besluit:

In te stemmen met de zienswijze op het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 en het Werkprogramma 2019

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 12 maart 2019.

De raad voornoemd,
de voorzitter

de griffier